

Spis treści trzech

Tom 1

0	Proszę tego nie czytać!	1
0.1	Zaprzęčajnijmy się!	1
1	Startujemy!	8
1.1	Pierwszy program	8
1.2	Drugi program	13
1.3	Ćwiczenia	18
2	Instrukcje sterujące	20
2.1	Prawda – fałsz, czyli o warunkach	20
2.1.1	Wyrażenie logiczne	20
2.1.2	Zmienna logiczna <i>bool</i> w roli warunku	21
2.1.3	Stare dobre sposoby z dawnego C++	21
2.2	Instrukcja warunkowa <i>if</i>	22
2.3	Pętla <i>while</i>	26
2.4	Pętla <i>do...while</i>	27
2.5	Pętla <i>for</i>	28
2.6	Instrukcja <i>switch</i>	31
2.7	Co wybrać: <i>switch</i> czy <i>if...else</i> ?	33
2.8	Instrukcja <i>break</i>	36
2.9	Instrukcja <i>goto</i>	37
2.10	Instrukcja <i>continue</i>	39
2.11	Kłamry w instrukcjach sterujących	40
2.12	Ćwiczenia	41
3	Typy	44
3.1	Deklaracje typu	44
3.2	Systematyka typów z języka C++	45
3.3	Typy fundamentalne	46
3.3.1	Typy przeznaczone do pracy z liczbami całkowitymi	46
3.3.2	Typy do przechowywania znaków alfanumerycznych	47
3.3.3	Typy reprezentujące liczby zmiennoprzecinkowe	47

3.3.4	bool – typ do reprezentacji obiektów logicznych.....	48
3.3.5	Kwestia dokładności	49
3.3.6	Jak poznać limity (ograniczenia) typów wbudowanych.....	51
3.4	Typy o precyzyjnie żądanej szerokości	55
3.5	Inicjalizacja, czyli nadanie wartości w momencie narodzin.....	59
3.6	Definiowanie obiektów „w biegu”	60
3.7	Stałe dosłowne.....	62
3.7.1	Stałe dosłowne typu <i>bool</i>	63
3.7.2	Stałe będące liczbami całkowitymi	63
3.7.3	Stałe reprezentujące liczby zmiennoprzecinkowe	66
3.7.4	Stała dosłowna <i>nullptr</i> – dla wskaźników	67
3.7.5	Stałe znakowe	68
3.7.6	Stałe tekstowe, napisy, albo po prostu stringi	71
3.7.7	Surowe stałe tekstowe (napisy, stringi).....	73
3.8	Typy złożone	76
3.9	Typ <i>void</i>	77
3.10	Zakres ważności nazwy obiektu a czas życia obiektu	78
3.10.1	Zakres: lokalny	78
3.10.2	Zakres: instrukcja.....	79
3.10.3	Zakres: blok funkcji	79
3.10.4	Zakres: obszar pliku	80
3.10.5	Zakres: obszar klasy	80
3.10.6	Zakres określony przez przestrzeń nazw	80
3.11	Zastąpienie nazw	85
3.12	Specyfikator (przydomek) <i>const</i>	87
3.13	Specyfikator (przydomek) <i>constexpr</i>	88
3.14	Obiekty <i>register</i>	92
3.15	Specyfikator <i>volatile</i>	93
3.16	<i>using</i> oraz <i>typedef</i> – tworzenie dodatkowej nazwy typu	94
3.17	Typy wyliczeniowe <i>enum</i>	97
3.17.1	Dawne zwykłe <i>enum</i> a nowe zakresowe <i>enum class</i>	103
3.17.2	☛ Kilka uwag dla wtajemniczonych	106
3.18	<i>auto</i> , czyli automatyczne rozpoznawanie typu definiowanego obiektu	106
3.19	<i>decltype</i> – operator do określania typu danego wyrażenia	110
3.20	Inicjalizacja z pustą klamrą { }, czyli wartością domniemaną	111
3.21	Przydomek <i>alignas</i> – adresy równe i równiejsze	114
3.22	Ćwiczenia	115

4 Operatory120

4.1	Operatory arytmetyczne	120
4.1.1	Operator %, czyli reszta z dzielenia (modulo)	121
4.1.2	Jednoargumentowe operatory + i -	122
4.1.3	Operatory inkrementacji i dekrementacji	122
4.1.4	Operator przypisania =	124
4.2	Operatory logiczne	125
4.2.1	Operatory relacji	125
4.2.2	Operatory sumy logicznej oraz iloczynu logicznego &&.....	126
4.2.3	Wykrzyknik !, czyli operator negacji	128
4.3	Operatory bitowe	128
4.3.1	Przesunięcie w lewo <<	129
4.3.2	Przesunięcie w prawo >>	130
4.3.3	Bitowe operatory sumy, iloczynu, negacji, różnicy symetrycznej	131
4.4	Różnica między operatorami logicznymi a operatorami bitowymi	131
4.5	Pozostałe operatory przypisania	133
4.6	Operator uzyskiwania adresu (operator &).....	135

4.7	Wyrażenie warunkowe	135
4.8	Operator <i>sizeof</i>	137
4.9	Operator <i>noexcept</i>	138
4.10	Deklaracja <i>static_assert</i>	138
4.11	Operator <i>alignof</i> informujący o najkorzystniejszym wyrównaniu adresu	141
4.12	Operatory rzutowania	142
4.12.1	Rzutowanie według tradycyjnych (niezalecanych) sposobów	142
4.12.2	Rzutowanie za pomocą nowych operatorów rzutowania	144
4.12.3	Operator <i>static_cast</i>	144
4.12.4	Operator <i>const_cast</i>	147
4.12.5	Operator <i>dynamic_cast</i>	148
4.12.6	Operator <i>reinterpret_cast</i>	148
4.13	Operator: przecinek	149
4.14	Priorytety operatorów	150
4.15	Łączność operatorów	152
4.16	Ćwiczenia	153

5 Typ *string* i typ *vector* – pierwsza wzmianka157

5.1	Typ <i>std::string</i> do pracy z tekstami	157
5.2	Typ <i>vector</i> – długi rząd obiektów	162
5.3	Zakresowe <i>for</i>	170
5.4	Ćwiczenia	173

6 Funkcje175

6.1	Definicja funkcji i jej wywołanie	175
6.2	Deklaracja funkcji	176
6.3	Funkcja często wywołuje inną funkcję	178
6.4	Zwracanie przez funkcję rezultatu	178
6.4.1	Obiekt tworzony za pomocą <i>auto</i> , a inicjalizowany rezultatem funkcji	180
6.4.2	O zwracaniu (lub niezwracaniu) rezultatu przez funkcję <i>main</i>	181
6.5	Nowy, alternatywny sposób deklaracji funkcji	182
6.6	Stos	184
6.7	Przesyłanie argumentów do funkcji przez wartość	185
6.8	Przesyłanie argumentów przez referencję	186
6.9	Pożyteczne określenia: l-wartość i r-wartość	189
6.10	Referencje do l-wartości i referencje do r-wartości jako argumenty funkcji	191
6.10.1	Który sposób przesyłania argumentu do funkcji wybrać?	198
6.11	Kiedy deklaracja funkcji nie jest konieczna?	199
6.12	Argumenty domniemane	200
6.12.1	Ciekawostki na temat argumentów domniemanych	203
6.13	Nienazwany argument	208
6.14	Funkcje <i>inline</i> (w linii)	209
6.15	Przypomnienie o zakresie ważności nazw deklarowanych wewnątrz funkcji	213
6.16	Wybór zakresu ważności nazwy i czasu życia obiektu	213
6.16.1	Obiekty globalne	213
6.16.2	Obiekty automatyczne	214
6.16.3	Obiekty lokalne statyczne	215
6.17	Funkcje w programie składającym się z kilku plików	219
6.17.1	Nazwy statyczne globalne	223
6.18	Funkcja zwracająca rezultat będący referencją l-wartości	224
6.19	Funkcje rekurencyjne	229
6.20	Funkcje biblioteczne	238
6.21	Funkcje <i>constexpr</i>	241
6.21.1	Wymogi, które musi spełniać funkcja <i>constexpr</i> (w standardzie C++11)	243

6.21.2	Przykład pokazujący aspekty funkcji <i>constexpr</i>	244
6.21.3	Argumenty funkcji <i>constexpr</i> będące referencjami	253
6.22	Definiowanie referencji przy użyciu słowa <i>auto</i>	254
6.22.1	Gdy inicjalizatorem jest wywołanie funkcji zwracającej referencję.....	261
6.23	Ćwiczenia	264

7 Preprocesor270

7.1	Dyrektywa pusta <i>#</i>	270
7.2	Dyrektywa <i>#define</i>	270
7.3	Dyrektywa <i>#undef</i>	272
7.4	Makrodefinicje	273
7.5	Sklejacz nazw argumentów, czyli operator <i>##</i>	275
7.6	Parametr aktualny makrodefinicji – w postaci tekstu	276
7.7	Dyrektywy kompilacji warunkowej	276
7.8	Dyrektywa <i>#error</i>	280
7.9	Dyrektywa <i>#line</i>	281
7.10	Wstawianie treści innych plików do tekstu kompilowanego właśnie pliku	281
7.11	Dyrektywy zależne od implementacji	283
7.12	Nazwy predefiniowane	283
7.13	Ćwiczenia	286

8 Tablice289

8.1	Co to jest tablica	289
8.2	Elementy tablicy	290
8.3	Inicjalizacja tablic	292
8.4	Przekazywanie tablicy do funkcji	293
8.5	Przykład z tablicą elementów typu <i>enum</i>	297
8.6	Tablice znakowe	299
8.7	Ćwiczenia	307

9 Tablice wielowymiarowe.....312

9.1	Tablica tablic	312
9.2	Przykład programu pracującego z tablicą dwuwymiarową	314
9.3	Gdzie w pamięci jest dany element tablicy.....	316
9.4	Typ wyrażen związanych z tablicą wielowymiarową.....	316
9.5	Przesyłanie tablic wielowymiarowych do funkcji.....	318
9.6	Ćwiczenia	320

10 Wektory wielowymiarowe.....322

10.1	Najpierw przypomnienie istotnych tu cech klasy <i>vector</i>	322
10.2	Jak za pomocą klasy <i>vector</i> budować tablice wielowymiarowe	323
10.3	Funkcja pokazująca zawartość wektora dwuwymiarowego	324
10.4	Definicja dwuwymiarowego wektora – pustego	326
10.5	Definicja wektora dwuwymiarowego z listą inicjalizatorów	327
10.6	Wektor dwuwymiarowy o żądanych rozmiarach, choć bez inicjalizacji	328
10.7	Zmiana rozmiaru wektora 2D funkcją <i>resize</i>	329
10.8	Zmiany rozmiaru wektora 2D funkcjami <i>push_back</i> , <i>pop_back</i>	330
10.9	Zmniejszanie rozmiaru wektora dwuwymiarowego funkcją <i>pop_back</i>	333
10.10	Funkcje mogące modyfikować treść wektora 2D.....	333
10.11	Wysłanie rzędu wektora 2D do funkcji pracującej z wektorem 1D.....	335
10.12	Całość przykładu definiującego wektory dwuwymiarowe	336
10.13	Po co są dwuwymiarowe wektory nieprostokątne.....	336

10.14	Wektory trójwymiarowe.....	338
10.15	Sposoby definicji wektora 3D o ustalonych rozmiarach	341
10.16	Nadawanie pustemu wektorowi 3D wymaganymi rozmiarów.....	345
10.16.1	Zmiana rozmiarów wektora 3D funkcjami <i>resize</i>	345
10.16.2	Zmiana rozmiarów wektora 3D funkcjami <i>push_back</i>	347
10.17	Trójwymiarowe wektory 3D – nieprostokątne.....	348
10.18	Ćwiczenia.....	352

11 Wskaźniki – wiadomości wstępne.....354

11.1	Wskaźniki mogą bardzo ułatwić życie	354
11.2	Definiowanie wskaźników	356
11.3	Praca ze wskaźnikiem.....	357
11.4	Definiowanie wskaźnika z użyciem <i>auto</i>	360
11.5	Wyrażenie <i>*wskaźnik</i> jest l-wartością	361
11.6	Operator rzutowania <i>reinterpret_cast</i> a wskaźniki.....	361
11.7	Wskaźniki typu <i>void*</i>	364
11.8	Strzał na ośle – wskaźnik zawsze na coś wskazuje.....	366
11.8.1	Wskaźnik wolno porównać z adresem zero – <i>nullptr</i>	368
11.9	Ćwiczenia.....	368

12 Cztery domeny zastosowania wskaźników.....370

12.1	Zastosowanie wskaźników wobec tablic	370
12.1.1	Ćwiczenia z mechaniki ruchu wskaźnika.....	370
12.1.2	Użycie wskaźnika w pracy z tablicą.....	374
12.1.3	Arytmetyka wskaźników.....	378
12.1.4	Porównywanie wskaźników.....	380
12.2	Zastosowanie wskaźników w argumentach funkcji.....	381
12.2.1	Jeszcze raz o przesyłaniu tablic do funkcji.....	385
12.2.2	Odbieranie tablicy jako wskaźnika.....	385
12.2.3	Argument formalny będący wskaźnikiem do obiektu <i>const</i>	387
12.3	Zastosowanie wskaźników przy dostępie do konkretnych komórek pamięci.....	390
12.4	Rezerwacja obszarów pamięci.....	391
12.4.1	Operatory <i>new</i> i <i>delete</i> albo Oratorium Stworzenie Świata.....	392
12.4.2	Operator <i>new</i> a słowo kluczowe <i>auto</i>	396
12.4.3	Inicjalizacja obiektu tworzonego operatorem <i>new</i>	396
12.4.4	Operatorem <i>new</i> możemy także stworzyć obiekty stałe	397
12.4.5	Dynamiczna alokacja tablicy.....	398
12.4.6	Tablice wielowymiarowe tworzone operatorem <i>new</i>	399
12.4.7	Umiejscawiający operator <i>new</i>	402
12.4.8	„Przychodzimy, odchodzimy – cichuteńko, na...”.....	407
12.4.9	Zapas pamięci to nie studnia bez dna	409
12.4.10	Nowy sposób powiadomienia: rzucenie wyjątku <i>std::bad_alloc</i>	410
12.4.11	Funkcja <i>set_new_handler</i>	412
12.5	Ćwiczenia.....	414

13 Wskaźniki – runda trzecia.....418

13.1	Stałe wskaźniki	418
13.2	Stałe wskaźniki a wskaźniki do stałych	419
13.2.1	Wierzch i głębia	420
13.3	Definiowanie wskaźnika z użyciem <i>auto</i>	421
13.3.1	Symbol zastępczy <i>auto</i> a opuszczanie gwiazdki przy definiowaniu wskaźnika	424
13.4	Sposoby ustawiania wskaźników	426
13.5	Parada kłamców, czyli o rzutowaniu <i>const_cast</i>	428

13.6	Tablice wskaźników	432
13.7	Wariacje na temat C-stringów	434
13.8	Argumenty z linii wywołania programu	441
13.9	Ćwiczenia	444

14 Wskaźniki do funkcji

446

14.1	Wskaźnik, który może wskazywać na funkcje	446
14.2	Ćwiczenia z definiowania wskaźników do funkcji	449
14.3	Wskaźnik do funkcji jako argument innej funkcji	455
14.4	Tablica wskaźników do funkcji	459
14.5	Użycie deklaracji <i>using</i> i <i>typedef</i> w świecie wskaźników	464
14.5.1	Alias przydatny w argumencie funkcji	464
14.5.2	Alias przydatny w definicji tablicy wskaźników do funkcji	465
14.6	Użycie <i>auto</i> lub <i>decltype</i> do automatycznego rozpoznania potrzebnego typu	466
14.7	Ćwiczenia	468

15 Przeladowanie nazwy funkcji

470

15.1	Co oznacza przeladowanie	470
15.2	Przeladowanie od kuchni	473
15.3	Jak możemy przeladowywać, a jak się nie da?	473
15.4	Czy przeladowanie nazw funkcji jest techniką orientowaną obiektowo?	476
15.5	Linkowanie z modułami z innych języków	477
15.6	Przeladowanie a zakres ważności deklaracji funkcji	478
15.7	Rozważania o identyczności lub odmienności typów argumentów	480
15.7.1	Przeladowanie a typy tworzone z <i>using</i> lub <i>typedef</i> oraz typy <i>enum</i>	481
15.7.2	Tablica a wskaźnik	481
15.7.3	Pewne szczegóły o tablicach wielowymiarowych	482
15.7.4	Przeladowanie a referencja	484
15.7.5	Identyczność typów: <i>T</i> , <i>const T</i> , <i>volatile T</i>	485
15.7.6	Przeladowanie a typy: <i>T*</i> , <i>volatile T*</i> , <i>const T*</i>	486
15.7.7	Przeladowanie a typy: <i>T&</i> , <i>volatile T&</i> , <i>const T&</i>	487
15.8	Adres funkcji przeladowanej	488
15.8.1	Zwrot rezultatu będącego adresem funkcji przeladowanej	490
15.9	Kulisy dopasowywania argumentów do funkcji przeladowanych	492
15.10	Etapy dopasowania	493
15.10.1	Etap 1. Dopasowanie dokładne, bo konwersja niepotrzebna	493
15.10.2	Etap 1a. Dopasowanie dokładne, bo z tzw. trywialną konwersją	494
15.10.3	Etap 2. Dopasowanie z awansem (z promocją)	495
15.10.4	Etap 3. Próba dopasowania za pomocą konwersji standardowych	497
15.10.5	Etap 4. Dopasowanie z użyciem konwersji zdefiniowanych przez użytkownika	499
15.10.6	Etap 5. Dopasowanie do funkcji z wielokropkiem	499
15.11	Wskaźników nie dopasowuje się inaczej niż dosłownie	499
15.12	Dopasowywanie wywołań z kilkoma argumentami	500
15.13	Ćwiczenia	501

16 Klasy

504

16.1	Typy definiowane przez użytkownika	504
16.2	Składniki klasy	506
16.3	Składnik będący obiektem	507
16.4	Kapsułowanie	508
16.5	Ukrywanie informacji	509
16.6	Klasa a obiekt	512
16.7	Wartości wstępne w składnikach nowych obiektów. Inicjalizacja „w klasie”	514
16.8	Funkcje składowe	517

16.8.1	Posługiwanie się funkcjami składowymi	517
16.8.2	Definiowanie funkcji składowych	518
16.9	Jak to właściwie jest? (<i>this</i>).....	523
16.10	Odwołanie się do publicznych danych składowych obiektu	525
16.11	Zasłanianie nazw	526
16.11.1	Nie sięgaj z klasy do obiektów globalnych	529
16.12	Przeładowanie i zastąpienie równocześnie	530
16.13	Nowa klasa? Osobny plik!.....	530
16.13.1	Poznajmy praktyczną realizację wieloplikowego programu	533
16.13.2	Zasada umieszczania dyrektywy <i>using namespace</i> w plikach	545
16.14	Przesyłanie do funkcji argumentów będących obiektami.....	545
16.14.1	Przesyłanie obiektu przez wartość	545
16.14.2	Przesyłanie przez referencje	547
16.15	Konstruktor – pierwsza wzmianka	548
16.16	Destruktor – pierwsza wzmianka	553
16.17	Składnik statyczny	557
16.17.1	Do czego może się przydać składnik statyczny w klasie?.....	566
16.18	Styczna funkcja składowa.....	566
16.18.1	Deklaracja składnika statycznego mająca inicjalizację „w klasie”	571
16.19	Funkcje składowe typu <i>const</i> oraz <i>volatile</i>	577
16.19.1	Przeładowanie a funkcje składowe <i>const</i> i <i>volatile</i>	581
16.20	Struktura	581
16.21	Klasa będąca agregatem. Klasa bez konstruktora	582
16.22	Funkcje składowe z przydomkiem <i>constexpr</i>	584
16.23	Specyfikator <i>mutable</i>	591
16.24	Bardziej rozbudowany przykład zastosowania klasy	592
16.25	Ćwiczenia	603

Tom 2

17	Biblioteczna klasa <i>std::string</i>	609
17.1	Rozwiązanie przechowywania tekstów musiało się znaleźć	609
17.2	Klasa <i>std::string</i> to przecież nasz stary znajomy	611
17.3	Definiowanie obiektów klasy <i>string</i>	612
17.4	Użycie operatorów =, +, += w pracy ze stringami	617
17.5	Pojemność, rozmiar i długość stringu.....	618
17.5.1	Bliźniacze funkcje <i>size()</i> i <i>length()</i>	618
17.5.2	Funkcja składowa <i>empty</i>	619
17.5.3	Funkcja składowa <i>max_size</i>	619
17.5.4	Funkcja składowa <i>capacity</i>	619
17.5.5	Funkcje składowe <i>reserve</i> i <i>shrink_to_fit</i>	621
17.5.6	<i>resize</i> – zmiana długości stringu „na siłę”	622
17.5.7	Funkcja składowa <i>clear</i>	624
17.6	Użycie operatora <i>[]</i> oraz funkcji <i>at</i>	624
17.6.1	Działanie operatora <i>[]</i>	625
17.6.2	Działanie funkcji składowej <i>at</i>	626
17.6.3	Przebieganie po wszystkich literach stringu zakresowym <i>for</i>	629
17.7	Funkcje składowe <i>front</i> i <i>back</i>	629
17.8	Jak umieścić w tekście liczbę?.....	630
17.9	Jak wczytać liczbę ze stringu?.....	632

17.10	Praca z fragmentem stringu, czyli z substryniem	635
17.11	Funkcja składowa <i>substr</i>	636
17.12	Szukanie zadanego substringu w obiekcie klasy <i>string</i> – funkcje <i>find</i>	637
17.13	Szukanie rozpoczynane od końca stringu	640
17.14	Szukanie w stringu jednego ze znaków z zadanego zestawu	641
17.15	Usuwanie znaków ze stringu – <i>erase</i> i <i>pop_back</i>	643
17.16	Wstawianie znaków do istniejącego stringu – funkcje <i>insert</i>	644
17.17	Zamiana części znaków na inne znaki – <i>replace</i>	646
17.18	Zagłębienie do wnętrza obiektu klasy <i>string</i> funkcją <i>data</i>	649
17.19	Zawartość obiektu klasy <i>string</i> a C-string	650
17.20	W porządku alfabetycznym, czyli porównywanie stringów	653
17.20.1	Porównywanie stringów za pomocą funkcji <i>compare</i>	654
17.20.2	Porównywanie stringów przy użyciu operatorów <i>==</i> , <i>!=</i> , <i><</i> , <i>></i> , <i><=</i> , <i>>=</i>	658
17.21	Zamiana treści stringu na małe lub wielkie litery	659
17.22	Kopiowanie treści obiektu klasy <i>string</i> do tablicy znakowej – funkcja <i>copy</i>	661
17.23	Wzajemna zamiana treści dwóch obiektów klasy <i>string</i> – funkcja <i>swap</i>	662
17.24	Wczytywanie z klawiatury stringu o nieznanym wcześniej długości – <i>getline</i>	663
17.24.1	Pułapka, czyli jak <i>getline</i> może Cię zaskoczyć	666
17.25	Iteratory stringu	670
17.25.1	Iterator do obiektu stałego	674
17.25.2	Funkcje składowe klasy <i>string</i> pracujące z iteratorami	675
17.26	Klasa <i>string</i> korzysta z techniki przenoszenia	680
17.27	Bryk, czyli „pamięć zewnętrzna” programisty	681
17.28	Cwiczenia	689

18 Deklaracje przyjaźni 696

18.1	Przyjaciele w życiu i w C++	696
18.2	Przykład: dwie klasy deklarują przyjaźń z tą samą funkcją	698
18.3	W przyjaźni trzeba pamiętać o kilku sprawach	700
18.4	Obdarzenie przyjaźnią funkcji składowej innej klasy	703
18.5	Klasy zaprzyjaźnione	705
18.6	Konwencja umieszczania deklaracji przyjaźni w klasie	707
18.7	Kilka otrzeźwiających słów na zakończenie	707
18.8	Cwiczenia	708

19 Obsługa sytuacji wyjątkowych 710

19.1	Jak dać znać, że coś się nie udało?	710
19.2	Pierwszy prosty przykład	712
19.3	Kolejność bloków <i>catch</i> ma znaczenie	714
19.4	Który blok <i>catch</i> nadaje się do złapania lecącego wyjątku?	715
19.5	Bloki <i>try</i> mogą być zagnieżdżane	717
19.6	Obsługa wyjątków w praktycznym programie	720
19.7	Specyfikator <i>noexcept</i> i operator <i>noexcept</i>	731
19.8	Cwiczenia	734

20 Klasa-składnik oraz klasa lokalna 736

20.1	Klasa-składnik, czyli gdy w klasie jest zagnieżdżona definicja innej klasy	736
20.2	Prawdziwy przykład zagnieżdżenia definicji klasy	743
20.3	Lokalna definicja klasy	754
20.4	Lokalne nazwy typów	757
20.5	Cwiczenia	758

21	Konstruktory i destruktory	760
21.1	Konstruktor	760
21.1.1	Przykład programu zawierającego klasę z konstruktorami	761
21.2	Specyfikator (przydomek) <i>explicit</i>	772
21.3	Kiedy i jak wywoływany jest konstruktor	773
21.3.1	Konstruowanie obiektów lokalnych	773
21.3.2	Konstruowanie obiektów globalnych	774
21.3.3	Konstrukcja obiektów tworzonych operatorem <i>new</i>	774
21.3.4	Jawne wywołanie konstruktora	775
21.3.5	Dalsze sytuacje, gdy pracuje konstruktor	778
21.4	Destruktor	778
21.4.1	Jawne wywołanie destruktora (ogromnie rzadka sytuacja)	780
21.5	Nie rzucacie wyjątków z destruktorów	780
21.6	Konstruktor domniemany	782
21.7	Funkcje składowe z przypiskami = <i>default</i> i = <i>delete</i>	783
21.8	Konstruktorowa lista inicjalizacyjna składników klasy	785
21.8.1	Dla wtajemniczonych: wyjątki rzucane z konstruktorowej listy inicjalizacyjnej	792
21.9	Konstruktor delegujący	796
21.10	Pomocnicza klasa <i>std::initializer_list</i> – lista inicjalizatorów	803
21.10.1	Zastosowania niekonstruktorowe	803
21.10.2	Konfuzja: lista inicjalizatorów a lista inicjalizacyjna	812
21.10.3	Konstruktor z argumentem będącym klamrową listą inicjalizatorów	813
21.11	Konstrukcja obiektu, którego składnikiem jest obiekt innej klasy	818
21.12	Konstruktory niepubliczne?	825
21.13	Konstruktory <i>constexpr</i> mogą wytwarzać obiekty <i>constexpr</i>	827
21.14	Cwiczenia	837
22	Konstruktory: kopiujący i przenoszący	840
22.1	Konstruktor kopiujący (albo inicjalizator kopiujący)	840
22.2	Przykład klasy z konstruktorem kopiującym	841
22.3	Kompilatorowi wolno pominąć niepotrzebne kopiowanie	846
22.4	Dlaczego przez referencję?	848
22.5	Konstruktor kopiujący gwarantujący nietykalność	849
22.6	Współodpowiedzialność	850
22.7	Konstruktor kopiujący generowany automatycznie	850
22.8	Kiedy powinniśmy sami zdefiniować konstruktor kopiujący?	851
22.9	Referencja do r-wartości daje zezwolenie na recykling	858
22.10	Funkcja <i>std::move</i> , która nie przenosi, a tylko rzutuje	861
22.11	Odebrana r-wartość staje się w ciele funkcji l-wartością	863
22.12	Konstruktor przenoszący (inicjalizator przenoszący)	865
22.12.1	Konstruktor przenoszący generowany przez kompilator	870
22.12.2	Inne konstruktory generowane automatycznie	870
22.12.3	Zwrot obiektu lokalnego przez wartość? Nie używamy przenoszenia!	871
22.13	Tak zwana „semantyka przenoszenia”	872
22.14	Nowe pojęcia dla ambitnych: gl-wartość, x-wartość i pr-wartość	872
22.15	<i>decltype</i> – operator rozpoznawania typu bardzo wyszukanych wyrażeń	875
22.16	Cwiczenia	880
23	Tablice obiektów	882
23.1	Definiowanie tablic obiektów i praca z nimi	882
23.2	Tablica obiektów definiowana operatorem <i>new</i>	883
23.3	Inicjalizacja tablic obiektów	885
23.3.1	Inicjalizacja tablicy, której obiekty są agregatami	885

23.3.2	Inicjalizacja tablic, których elementy nie są agregatami	888
23.4	Wektory obiektów	892
23.4.1	Wektor, którego elementami są obiekty klasy będącej agregatem	894
23.4.2	Wektor, którego elementami są obiekty klasy niebędącej agregatem	896
23.5	Ćwiczenia	897

24 Wskaźnik do składników klasy 898

24.1	Wskaźniki zwykłe – repetytorium	898
24.2	Wskaźnik do pokazywania na składnik-daną	899
24.2.1	Przykład zastosowania wskaźników do składników klasy	903
24.3	Wskaźnik do funkcji składowej	910
24.3.1	Przykład zastosowania wskaźników do funkcji składowych	912
24.4	Tablica wskaźników do danych składowych klasy	919
24.5	Tablica wskaźników do funkcji składowych klasy	920
24.5.1	Przykład tablicy/wektora wskaźników do funkcji składowych	921
24.6	Wskaźniki do składników statycznych są zwykłe	924
24.7	Ćwiczenia	925

25 Konwersje definiowane przez użytkownika 927

25.1	Sformułowanie problemu	927
25.2	Konstruktory konwertujące	929
25.2.1	Kiedy jawnie, kiedy niejawnie	930
25.2.2	Przykład konwersji konstruktorem	935
25.3	Funkcja konwertująca – operator konwersji	937
25.3.1	Na co funkcja konwertująca zamieniać nie może	943
25.4	Który wariant konwersji wybrać?	944
25.5	Sytuacje, w których zachodzi konwersja	946
25.6	Zapis jawnego wywołania konwersji typów	947
25.6.1	Advocatus zapisu przypominającego: „wywołanie funkcji”	947
25.6.2	Advocatus zapisu: „rzutowanie”	948
25.7	Nie całkiem pasujące argumenty, czyli konwersje kompilatora przy dopasowaniu	948
25.8	Kilka rad dotyczących konwersji	953
25.9	Ćwiczenia	954

26 Przeladowanie operatorów 956

26.1	Co to znaczy przeladować operator?	956
26.2	Przeladowanie operatorów – definicja i trochę teorii	958
26.3	Moje zabawki	962
26.4	Funkcja operatorowa jako funkcja składowa	963
26.5	Funkcja operatorowa nie musi być przyjacielem klasy	966
26.6	Operatory predefiniowane	966
26.7	Ile operandów ma mieć ten operator?	967
26.8	Operatory jednooperandowe	967
26.9	Operatory dwuoperandowe	970
26.9.1	Przykład na przeladowanie operatora dwuoperandowego	970
26.9.2	Przemienność	972
26.9.3	Choć operatory inne, to nazwę mają tę samą	973
26.10	Przykład zupełnie niematematyczny	973
26.11	Operatory postinkrementacji i postdekrementacji – koniec z niesprawiedliwością	983
26.12	Praktyczne rady dotyczące przeladowania	985
26.13	Pojedynek: operator jako funkcja składowa czy globalna?	987
26.14	Zasłona spada, czyli tajemnica operatora <<	988
26.15	Stałe dosłownie definiowane przez użytkownika	994
26.15.1	Przykład: stałe dosłownie użytkownika odbierane jako gotowane	998

26.15.2	Przykład: stałe dosłowne użytkownika odbierane na surowo	1007
26.16	Ćwiczenia	1010

27 Przeladowanie: =, [], (), ->.....1014

27.1	Cztery operatory, które muszą być niestatycznymi funkcjami składowymi.....	1014
27.2	Operator przypisania = (wersja kopiująca)	1014
27.2.1	Przykład na przeladowanie (kopiującego) operatora przypisania	1016
27.2.2	Przypisanie „kaskadowe”	1023
27.2.3	Po co i jak zabezpieczamy się przed przypisaniem $a = a$	1025
27.2.4	Jak opowiedzieć potocznie o konieczności istnienia operatora przypisania?.....	1026
27.2.5	Kiedy kopiujący operator przypisania nie jest generowany automatycznie	1028
27.3	Przenoszący operator przypisania =	1028
27.4	Specjalne funkcje składowe i nierealna prosta zasada.....	1037
27.5	Operator {}.....	1038
27.6	Operator ().....	1042
27.7	Operator ->	1048
27.7.1	„Sprytny wskaźnik” wykorzystuje przeladowanie właśnie tego operatora	1050
27.8	Ćwiczenia	1057

Tom 3

28 Przeladowanie operatorów *new* i *delete* na użytek klasy.....1059

28.1	Po co przeladowujemy operatory <i>new</i> i <i>new[]</i>	1059
28.2	Funkcja <i>operator new</i> i <i>operator new[]</i> w klasie K	1060
28.3	Jak się deklaruje operatory <i>new</i> i <i>delete</i> w klasie?.....	1063
28.4	Przykładowy program z przeladowanymi <i>new</i> i <i>delete</i>	1065
28.4.1	Gdy dopuszczamy rzucanie wyjątku <i>std::bad_alloc</i>	1066
28.4.2	Po staremu nadal można.....	1071
28.4.3	Rezerwacja tablicy obiektów naszej klasy <i>Twektorek</i>	1071
28.4.4	Nasze własne argumenty wysłane do operatora <i>new</i>	1073
28.4.5	☛ Operatory <i>new</i> i <i>delete</i> odziedziczone do klasy pochodnej.....	1075
28.4.6	A jednak polimorfizm jest możliwy	1077
28.4.7	Tworzenie i likwidowanie tablicy obiektów klasy pochodnej	1077
28.4.8	Operatory <i>new</i> , które nie rzucą wyjątku <i>std::bad_alloc</i>	1078
28.5	Rzut oka wstecz na przeladowanie operatorów	1083
28.6	Ćwiczenia	1084

29 Unie i pola bitowe

29.1	Unia	1086
29.2	Unia anonimowa.....	1088
29.3	Klasa uniopodobna (unia z metryczką)	1090
29.4	Gdy składnik unii jest obiektem jakiejś klasy	1092
29.5	Unia o składnikach mających swe konstruktory, destruktory itp.	1094
29.6	Pola bitowe	1101
29.7	Unia i pola bitowe upraszczają deszyfrowanie słów danych.....	1105
29.8	Ćwiczenia	1112

30 Wyrażenia lambda i wysłanie kodu do innych funkcji1116

30.1	Preludium: dwa sposoby przesłania kryterium oceniania.....	1116
30.1.1	Sposób I. Kryterium przekazane wskaźnikiem do funkcji (orzekającej)	1119
30.1.2	Sposób II. Kryterium umieszczone w obiekcie funkcyjnym.....	1121
30.1.3	Kryterium oceny z parametrem (czyli o wyższości funktorów).....	1123
30.1.4	Funkcja-algorytm biblioteczny <i>std::count_if</i>	1125
30.1.5	Co lepsze: funkcja orzekająca czy orzekający obiekt funkcyjny?.....	1128
30.2	Wyrażenie lambda.....	1130
30.3	Formy wyrażenia lambda	1135
30.3.1	Lista argumentów (formalnych).....	1136
30.3.2	Ciało wyrażenia lambda.....	1136
30.3.3	Typ rezultatu	1137
30.3.4	Lista wychwytywania.....	1138
30.3.5	Słowo kluczowe <i>mutable</i> w wyrażeniu lambda.....	1140
30.3.6	Specyfikacja dotycząca wyjątków rzucanych z wyrażenia lambda.....	1141
30.4	Wyrażenie lambda zastosowane w funkcji składowej.....	1141
30.5	Tworzenie (nazwanych) obiektów lambda słowem <i>auto</i>	1145
30.5.1	Tworzenie obiektów na lambdy słowem kluczowym <i>auto</i>	1146
30.5.2	Tworzenie (nazwanych) obiektów lambda szablonem <i>std::function</i>	1148
30.6	Stowarzyszenie martwych referencji	1153
30.7	Rekurencja przy użyciu wyrażenia lambda	1156
30.8	Wyrażenie lambda jako domniemana wartość argumentu.....	1160
30.9	Rzucanie wyjątków z wyrażenia lambda.....	1164
30.10	Vivat lambda!.....	1168
30.11	Cwiczenia.....	1169

31 Dziedziczenie klas1172

31.1	Istota dziedziczenia.....	1172
31.2	Dostęp do składników	1175
31.2.1	Prywatne składniki klasy podstawowej.....	1175
31.2.2	Nieprywatne składniki klasy podstawowej.....	1177
31.2.3	Klasa pochodna też decyduje	1178
31.2.4	Deklaracja dostępu <i>using</i> , czyli udostępnianie wybiórcze	1180
31.3	Czego się nie dziedziczy.....	1182
31.3.1	„Niedziedziczenie” konstruktorów	1183
31.3.2	„Niedziedziczenie” operatora przypisania.....	1184
31.3.3	„Niedziedziczenie” destruktora	1184
31.4	Drzewo genealogiczne.....	1184
31.5	Dziedziczenie – doskonałe narzędzie programowania	1186
31.6	Kolejność wywoływania konstruktorów	1188
31.7	Przypisanie i inicjalizacja obiektów w warunkach dziedziczenia.....	1193
31.7.1	Klasa pochodna nie definiuje swojego kopiującego operatora przypisania	1194
31.7.2	Klasa pochodna nie definiuje swojego konstruktora kopiującego	1195
31.7.3	Inicjalizacja i przypisywanie według obiektu będącego <i>const</i>	1196
31.8	Przykład: konstruktor kopiujący i operator przypisania dla klasy pochodnej	1196
31.8.1	Jak zainstalować mechanizm kopiowania w klasie pochodnej	1202
31.8.2	Jak w klasie pochodnej zainstalować mechanizm przenoszenia	1206
31.9	Dziedziczenie od kilku „rodziców” (wielodziedziczenie)	1209
31.9.1	Konstruktor klasy pochodnej przy wielodziedziczeniu.....	1211
31.9.2	Ryzyko wieloznaczności przy wielodziedziczeniu	1213
31.9.3	Czy bliższe pokrewieństwo usuwa wieloznaczność?.....	1215
31.9.4	Poszlaki	1216
31.10	Sposób na „odziedziczenie” konstruktorów	1217
31.11	Pojedynek: dziedziczenie klasy contra zawieranie obiektów składowych	1224

31.12	Wspaniałe konwersje standardowe przy dziedziczeniu	1226
31.12.1	Panorama korzyści	1230
31.12.2	Czego się nie opłaca robić.....	1232
31.12.3	Tuzin samochodów nie jest rodzajem tuzina pojazdów	1233
31.12.4	Konwersje standardowe wskaźnika do składnika klasy	1237
31.13	Wirtualne klasy podstawowe.....	1239
31.13.1	Publiczne i prywatne dziedziczenie tej samej klasy wirtualnej.....	1243
31.13.2	Uwagi o konstrukcji i iniejalizacji w przypadku klas wirtualnych	1243
31.13.3	Dominacja klas wirtualnych.....	1247
31.14	Ćwiczenia.....	1248

32 Wirtualne funkcje składowe 1255

32.1	Wirtualny znaczy: (teoretycznie) możliwy	1255
32.2	Polimorfizm	1262
32.3	Typy rezultatów różnych realizacji funkcji wirtualnej	1265
32.3.1	Zamiast „odpowiedni typ rezultatu” kompilator powie „kowariant”	1266
32.4	Dalsze cechy funkcji wirtualnej.....	1268
32.5	Wczesne i późne wiązanie.....	1270
32.6	Kiedy dla wywołań funkcji wirtualnych zachodzi jednak wczesne wiązanie?.....	1272
32.7	Kulisy białej magii, czyli jak to jest zrobione.....	1273
32.8	Funkcja wirtualna, a mimo to <i>inline</i>	1275
32.9	Destruktor? Najlepiej wirtualny!	1276
32.10	Pojedynek – funkcje przeładowane, zastępujące się i wirtualne (zacierające się)	1278
32.11	Kontekstowe słowa kluczowe <i>override</i> i <i>final</i>	1279
32.11.1	Przykład użycia <i>override</i> i <i>final</i> , a także wirtualnych destruktorów	1281
32.12	Klasy abstrakcyjne.....	1293
32.13	Wprawdzie konstruktor nie może być wirtualny, ale... ..	1300
32.14	Rzutowanie <i>dynamic_cast</i> jest dla typów polimorficznych.....	1306
32.15	POD, czyli Pospolite Stare Dane.....	1309
32.16	Wszystko, co najważniejsze	1312
32.17	Finis coronat opus	1315
32.18	Ćwiczenia.....	1315

33 Operacje wejścia/wyjścia – podstawy 1319

33.1	Biblioteka <i>iostream</i>	1320
33.2	Strumień	1320
33.3	Strumienie zdefiniowane standardowo.....	1322
33.4	Operatory <i>>></i> i <i><<</i>	1323
33.5	Domniemania w pracy strumieni zdefiniowanych standardowo	1324
33.6	Uwaga na priorytet	1327
33.7	Operatory <i><<</i> oraz <i>>></i> definiowane przez użytkownika	1328
33.7.1	Operatorów wstawiania i wyjmowania ze strumienia nie dziedziczy się.....	1333
33.7.2	Operatory wstawiania i wyjmowania nie mogą być wirtualne. Niestety.....	1334
33.8	Sterowanie formatem.....	1337
33.9	Flagi stanu formatowania	1337
33.9.1	Znaczenie poszczególnych flag sterowania formatem	1339
33.10	Sposoby zmiany trybu (reguł) formatowania	1344
33.11	Manipulatory	1344
33.11.1	Manipulatory bezargumentowe	1345
33.11.2	Manipulatory mające argumenty	1350
33.11.3	Manipulator <i>setw(int)</i>	1350
33.11.4	Manipulator <i>setfill</i>	1353
33.11.5	Manipulator <i>setprecision(int)</i>	1353
33.11.6	Manipulator <i>std::setbase(int)</i>	1355
33.11.7	Manipulatory <i>setiosflags</i> , <i>resetiosflags</i>	1356

33.11.8	Tabele z zestawieniem manipulatorów	1356
33.12	Definiowanie swoich manipulatorów	1358
33.12.1	Manipulator jako funkcja	1358
33.12.2	Definiowanie manipulatora z argumentem	1360
33.13	Zmiana sposobu formatowania funkcjami <i>setf</i> , <i>unsetf</i>	1363
33.14	Dodatkowe funkcje do zmiany parametrów formatowania	1369
33.14.1	Funkcja <i>width</i>	1370
33.14.2	Funkcja składowa <i>fill</i>	1371
33.14.3	Funkcja <i>precision</i>	1372
33.14.4	Funkcja <i>copyfmt</i>	1373
33.15	Nieformatowane operacje wejścia/wyjścia.....	1373
33.16	Omówienie funkcji wyjmujących ze strumienia.....	1375
33.16.1	Funkcje do pracy ze znakami i napisami.....	1375
33.16.2	Wczytywanie binarne – funkcja <i>read</i>	1382
33.16.3	Funkcja <i>ignore</i>	1383
33.16.4	Pożyteczne funkcje pomocnicze	1384
33.16.5	Funkcje wstawiające do strumienia.....	1386
33.17	Ćwiczenia	1388

34 Operacje we/wy na plikach.....1394

34.1	Strumień płynący do lub od plików	1394
34.1.1	Otwieranie i zamykanie strumienia	1396
34.2	Błędy w trakcie pracy strumienia	1401
34.2.1	Flagi stanu błędu strumienia	1401
34.2.2	Funkcje do pracy na flagach błędu.....	1402
34.2.3	Kilka udogodnień dla sprawdzania poprawności.....	1403
34.2.4	Ustawianie i kasowanie flag błędu strumienia	1404
34.2.5	Trzy plagi, czyli „gotowiec”, jak radzić sobie z błędami	1408
34.3	Przykład programu pracującego na plikach.....	1412
34.4	Przykład programu zapisującego dane tekstowo i binarnie	1414
34.4.1	Zapis w trybie tekstowym	1418
34.4.2	Odczyt z pliku tekstowego	1419
34.4.3	Zapis danych w plikach binarnych.....	1421
34.4.4	Odczyt danych z pliku binarnego.....	1422
34.5	Strumienie a technika rzucania wyjątków	1424
34.6	Wybór miejsca czytania lub pisania w pliku	1428
34.6.1	Funkcje składowe informujące o pozycji wskaźników	1429
34.6.2	Wybrane funkcje składowe do pozycjonowania wskaźników	1429
34.7	Pozycjonowanie w przykładzie większego programu	1432
34.8	Tie – harmonijna praca dwóch strumieni	1438
34.9	Ćwiczenia	1440

35 Operacje we/wy na stringach.....1443

35.1	Strumień zapisujący do obiektu klasy <i>string</i>	1443
35.1.1	Przykłady ilustrujące użycie klasy <i>ostream</i>	1447
35.2	Strumień czytający z obiektu klasy <i>string</i>	1450
35.2.1	Prosty przykład użycia strumienia <i>istream</i>	1452
35.2.2	Strumień <i>istream</i> a wczytywanie parametrów-danych	1455
35.2.3	Wczytywanie argumentów wywołania programu	1460
35.3	Ożenek: strumień <i>stringstream</i> czytający i zapisujący do stringu	1464
35.3.1	Przykładowy program posługujący się klasą <i>stringstream</i>	1465
35.4	Ćwiczenia	1469

36 Projektowanie programów orientowanych obiektowo1471

36.1	Przegląd kilku technik programowania	1471
36.1.1	Programowanie liniowe (linearne)	1472
36.1.2	Programowanie proceduralne (czyli „orientowane funkcyjnie”)	1472
36.1.3	Programowanie z ukrywaniem (zgrupowaniem) danych	1472
36.1.4	Programowanie obiektowe – programowanie bazujące na obiektach	1473
36.1.5	Programowanie obiektowo orientowane (OO).....	1473
36.2	O wyższości programowania OO nad Świętami Wielkiej Nocy	1474
36.3	Obiektowo orientowane: projektowanie	1477
36.4	Praktyczne wskazówki dotyczące projektowania programu techniką OO	1478
36.4.1	Rekonesans, czyli rozpoznanie zagadnienia.....	1479
36.4.2	Faza projektowania	1479
36.4.3	Etap 1. Identyfikacja zachowań systemu.....	1481
36.4.4	Etap 2. Identyfikacja obiektów (klas obiektów).....	1481
36.4.5	Etap 3. Usystematyzowanie klas obiektów	1483
36.4.6	Etap 4. Określenie wzajemnych zależności klas	1484
36.4.7	Etap 5. Składanie modelu. Sekwencje działań obiektów i cykle życiowe	1486
36.5	Faza implementacji.....	1487
36.6	Przykład projektowania	1487
36.7	Rozpoznanie naszego zagadnienia	1488
36.8	Projektowanie	1492
36.8.1	Etap 1. Identyfikacja zachowań naszego systemu.....	1492
36.8.2	Etap 2. Identyfikacja klas obiektów, z którymi mamy do czynienia.....	1493
36.8.3	Etap 3. Usystematyzowanie klas obiektów z naszego systemu.....	1496
36.8.4	Etap 4. Określamy wzajemne zależności klas	1498
36.8.5	Etap 5. Składamy model naszego systemu.....	1500
36.9	Implementacja modelu naszego systemu.....	1505

37 Szablony – programowanie uogólnione1513

37.1	Definiowanie szablonu klas.....	1514
37.2	Prosty program z szablonem klas	1516
37.2.1	Ostrożnie z referencją jako parametrem aktualnym	1518
37.3	Szablon do produkcji funkcji.....	1519
37.4	Cudów nie ma. Sorry.....	1523
37.5	Jak rozmieszczać w plikach szablony klas?.....	1524
37.6	Tylko dla orłów	1525
37.7	Szablony klas, drugie starcie	1525
37.8	Co może być parametrem szablonu – zwiastun.....	1526
37.9	Rozbudowany przykład z szablonem klas.....	1526
37.9.1	Definiowanie funkcji składowych szablonu klas	1531
37.9.2	Składniki statyczne w szablonie klasy	1532
37.9.3	Obiekt klasy szablonej tworzony operatorem <i>new</i>	1534
37.9.4	Dyrektywa <i>using</i> składnikiem szablonu klas	1535
37.9.5	Przeładowany operator << w szablonie klas	1537
37.9.6	Jawne wywołanie destruktoru klasy szablonej.....	1538
37.10	Reguła SFINAE.....	1539
37.11	Kiedy kompilator sięga po nasz szablon klas?	1543
37.12	Co może być parametrem szablonu? Szczegóły	1544
37.13	Parametry domniemane	1553
37.13.1	Szablon klas z domniemanymi parametrami.....	1553
37.13.2	Domniemane parametry w szablonie funkcji	1554
37.14	Zagnieżdżenie a szablony.....	1556
37.14.1	Szablon funkcji składowych zagnieżdżony w szablonie klasy	1557
37.14.2	Szablon klasy zagnieżdżony w zwykłej klasie.....	1563

37.14.3	Szablon klasy z zagnieżdżoną definicją klasy	1565
37.15	Poradnik: jak pisać deklaracje przyjaźni w świecie szablonów	1567
37.15.1	Szablon obdarza przyjaźnią swój parametr	1573
37.16	Użytkownik sam może specjalizować szablon klas	1574
37.16.1	Kompletna (zupełna) specjalizacja szablonu klasy	1577
37.16.2	Częściowa specjalizacja szablonu klasy	1579
37.16.3	Częściowa specjalizacja pozwala wybrać parametry będące wskaźnikami	1581
37.17	Specjalizacja funkcji składowej szablonu klas	1585
37.18	Specjalizacja użytkownika szablonu funkcji	1587
37.19	Cwiczenia	1589
38	Posłowie	1595
38.1	Per C++ ad astra	1595
A	Dodatek: Systemy liczenia	1597
A.1	Dlaczego komputer nie liczy tak jak my?	1597
A.2	System szesnastkowy (heksadecymalny)	1603
A.3	Cwiczenia	1605
	Skorowidz	1607